

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István.

Felelős szerkesztő:

Dr. Nagy Béla.

Laptulajdonos:

Dr. Haviár Gyula

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér

Mivelődjünk.

A tanintézetek értesítői sorra érkeznek és hirdetik, hogy pár hét múlva ismét megnyitják kapuikat.

Az új iskolaév küszöbén a gyermekek majdan újból benépesítik az intézeteket. Elemi iskolák, közép iskolák, egyetemek zsufolásig megtelnek. Szükség falai alig győzik befogadni a sok jelentkezőt. És főképp az elemi iskolák, amelynek látogatása kötelező. Az elemi osztályok elvégzése után a szegényebb ember gyermekei nyomorban kilépnek az életbe. Beérik azzal, amit ott tanultak. Pedig milyen kevés az! Különösen most, amikor a nép jogok kiterjesztése napi rendre kerül. A megadandó jogok csak úgy boldogíthatják nemzetünket, ha elkövetünk minden, hogy megadassék a jogokkal együtt az a műveltség, amely okvetlenül szükséges, hogy valaki az ország ügyeinek intézésében áldásosan közreműködhesék.

Igaz, hogy a népműveltség alapját az elemi népoktatás veti meg és annak fejlesztése a népműveltség fejlődésének alapfeltétele. De tulbecsuli az intézményt, aki tőle várja azt, hogy a korunk kulturális állapotának megfelelő népműveltséget megteremtse.

Az elemi népiskola alig tehet egyebet, mint hogy az embert ellátja az elemi művelődési eszközökkel. Mert a gyermek zsenge kora nagy korlátokat szab az életre való ismeretek nyújtásában, és az a kedves is, amit a népiskola verejtékes munkával adhat, csakhamar egészen kárba vész, ha megtartásáról és fejlesztéséről valamilyen módon nem gondolkozunk. Tanulmányos példa erre **Jens L. Christensen** nek e téren, tanulmányai közben szerzett következő tapasztalata: Egy mecklenburgi földművesmunkás akadt kint a szántáson, amint éppen azt a darab papírost tanulmányozgatta, amelybe elkötött reggelije volt csomagolva. Megkérdezte tőle, hogy mi az?

A munkás hosszabb gondolkodás után egészen komolyan azt felelte hogy tévkép. Szegény alaposan tévedett, mert valami divatlannak a szabászati melléklete volt. Jens L. Christensen keserűen jelzi meg, hogy vajjon minek e ilyen felvilágosodttak a hottenlottak is, vagy ennek az európai héresnek a magasabb kulturája abban áll, hogy kuglizni, szivarozni és sörözni tud?

Ismételve hangsúlyozzuk, hogy nem kicsinyeljük az elemi népiskola nagy szerepét a közműveltség fejlesztése terén, de nem mindennapi tapasztalat, hogy évek múlva milyen nehéz feladat még a névalírás is annak, aki az elemi iskolát elhagyva, többé írással, olvasással nem foglalkozik. Hová lehetnek a többi ismeretek?

Ujabbán az ismétlő iskolák igyekeznek ugyan az elemi iskola által vetett alapot megerősíteni és tovább építeni, és kétségre nem vonható, hogy meg lesz az üdvös hatásuk, de ezeknek az iskoláknak az útjasa is még sokkal éretlenebb, semhogy azokban az ember kiművelése az egész életre kellő befélést érhetne.

Igazi népműveltség csak ott fejlődne, ahol az érett eszű, felnőtt ember veti magát művelés alá. Bizonyosság erre az elsősorban a skandináv népek, különösen a dánok intenzív kulturája. Tanulságos e kultúra és áldásainak megismerése.

Ez a kultúra újmutatás minden általános népműveltségre törekvő nemzetnek. A mi magyar népünket teljesen átható magyar nemzeti műveltség megteremtésében és a nép gazdasági nevelésében is, — hogy a mai nehéz, bonyolódott megélhetési viszonyok között ne csak létét valahogyan biztosítsa, hanem okszerű gazdasági tevékenységgel hazánkból gazdag, erős államot teremtsen, — elsöranu tényező a felnöttek művelése.

A fővárosban megtörténtek ebben az irányban a kezdeményező lépések. Ideje, hogy a felnöttek oktatásának ügyét a vidéken is felkarolják, s ezzel alapját vessék egy jobb jövőnek!

Képviselőtestületi közgyűlés.

Szarvas község képviselőtestülete július hó 11-én tartott ülésén a következő ügyek nyertek elintéztést:

Salacz József főjegyző bejelentette, miszerint nyugdíjazása iránti kérvényét benyújtotta. Ezen kérvényének végleges elintézéséig szabadságot kér. A képviselőtestület a kért szabadsági időt engedélyezze.

A nagyváradai póstaigazgatóság értesítését arról, hogy a község nevezetett ki pósta szállítótá, tudomásul vette a képviselőtestület s egyben jóváhagyta névszerinti szavazással egyhangulag a szállítás tárgyában megkötött szerződést.

A munkásházak telkére vonatkozó szerződés jóváhagyatott.

Ugy szintén tudomásul vétetett hogy az 1908 évi közpénzügyi költségvetést a törvényhatóság jóváhagyta.

A júri hivatalos órákra vonatkozó képviselőtestületi határozat jóváhagyása tárgyában hozott alispáni határozat tudomásul vétetett.

A VI-ik számú bazár helyiség bérbeadására vonatkozó szerződés jóváhagyatott.

A külön szaktanítás gazdasági ismétlő iskola szervezése tárgyában hozott közigazgatási bizottsági határozat tudomásul vétetett.

Garay Frigyes kérvénye folytán jóváhagyta a képviselőtestület a volt Selesinger Izidor féle üzlethelyiségnek ifj. Kovácsik Károlyra történt átruházását. Ezzel kapcsolatban megengedtetett ifj. Kovácsik Károlynak, hogy ezen bolthelyiséget deszka fallal ketté választhatja és annak egyik felét albére adhatja.

Dr. Lengyel Sándor és társai felebbezését a róm. kath. templom park ügyében hozott 179/908 kgy. számú határozat ellen, a törvényhatósági bizottsághoz felterjesztetni határozatott.

Tudomásul vétetett a kereskedelmi miniszter rendelete az országos állatvásárra vonatkozólag. A multban kia-

dott hason rendelet téves kérelmezés folytán nem felelt meg a szokásnak s ezen hiba lett most pótolva az újabb rendelettel. Ezután ugyanis az állatvásár 2 napon át lesz megtartva és pedig úgy, hogy pénteki napon a hasított körmű állatok, szombaton pedig a ló vásár lesz megtartva.

Brusznyczki Mihály kérvényét, melyben csatorna létesítés céljára a „széles utból“ megmaradt földterületet kéri átengedni, annál is inkább mert ez által az összegyűlemltet vadvíz folytán rosszkarban lévő ut használható állapotba hozatik.

Merőtúr város polgármestere megkeresést intézett a községhez a villamos világítás tárgyában. A képviselőtestület eloben hozzájárult a tervhez és megbizta a bírót, főjegyzőt és mérnököt, hogy kötelezettség és költségvállalása nélkül tárgyalásba bocsájtkozzék a vállalkozó céggel.

A gyulai kir. Törvényszék ítélete a Baán Zoltán aljegyző bűnügyében tudomásul vétetett.

A községi iskolaszék azon értesítése hogy a tanítói korpótlékok a minisztérium által kiutaltattak tudomásul vétetett.

A vármegye alispánjának azon értesítését, hogy a törvényhatósági utak jó karba hozattak tudomásul vétetett.

Dr. Mikolay István és Dr. Belopotoczky György szabadsága engedélyeztetett.

Liska János cassinói alelnök azon kérelme hogy a Cassinó a bérbiztosíték

adása alól felmentessék és az árverés-kor letett 80 korona bánatpénz visszaadassék, egyhangulag teljesített.

A képviselőtestület megengedte Belopotoczky Jánosnak, hogy a Wolf Gyula és Dr. Belopotoczky György által a községtől bérelt földeket neveztektől átvegye.

Dr. Mikolay István községi orvos, jelentése a II-ik évnegyed egészségügyi viszonyairól, tudomásul vétetett.

A községi bíró előterjesztésére a fizetési szabályrendelet 2-ik szakaszát akkép értelmezi a képviselőtestület, hogy az aljegyző és számvevő, mint a segédszemélyzet létszámához tartozók napidiját nem számíthatnak. Nem számíthatnak napidiját az előjárók sem a községi népkertben időt igénylő kiküldetésük alkalmával sem. Általában a napidijak megállapítása a bíró s a főjegyző hatáskörébe utaltatott.

Gyermekgyilkos

anya.

Az élet néha érdekesebb regényeket talál ki, mint a legfontosabb kusabb mesék írói. Az anyai szeretet elfajzásának, törésének esodás törtérelával annyi, meg annyi költő irt már hihetetlen dolgokat, de sokszor a legesodásabb költemények szerzőit lefözi a meseszöví: az élet. Sokszor érthetetlen helyzeteket, csak a lelkek mélyén rejtözó okok kutatói által sejtett

alapokon magmagyarázható történeteket vet elénk ez a nagy meseszöví, a mely mellett megrendülve áll meg az ember.

A héten is egy ilyen meséről hoznak hirt a szomszéd Ócsödröl. Ugy kezdödik a történet, a hogy annyi ezer, meg ezer. Szepesi Erzsébet öcsödi leány eseléd volt Léderer László bábockai birtokán. Szeretett mint annyi más. És megtörtént, mint annyi más, hogy szerelmének gyümölese lett.

A mult hét szerdáján éppen valami házi munka közben érezte a szülés tájalmait. Szégyenében, hogy elrejtözök a világtól, felment a padlásra és itt adott életet gyermekének. Azon kétségbeesésében azcaban gyermekét egy ruhával azonnal megfvtotta, hogy így elpusztítsa az élő tanujelt. Betömte a kis magzatának száját nyakát erősen átkötötte és egy zsákba eldugta. A kis gyermek rögtön meghalt.

Eddig sablonos a mese a nagy városok bünkrónikája minden nap szolgáltatt ilyen eseteket. De a mi ez után következett, az a csodás megnyilvánulásra az érzelmeknek,

Senki a tanyán nem vette észre a változést, a mi a bünös leányon történt. Nyugodtan végezte napi munkáját, mintha mi sem történt volna. De egy rettenetes érzelem fogta el a bünbe esett leányt. — Nem tudott elválni gyermeke hullájától.

Naponta többször, ha azt hitte, hogy senki sem figyel, fel-fel szököt a tanyaépület padlására és nézte,

TÁRCA.

Válasz egy szives felhívásra.

(M. J. barátomnak.)

Költői ihlettől sugárzó leveled
Olvastam barátom, s rám ragadt a heved;
Rám ragadt a heved, mellyel - bár nincs béred -
Mangold szépségét egekig dicséred.
Felszólítasz benne birtok szerzésére,
Mely a Mangolszélből a Körösök ér le;
Felajánlod villád, szived s barátságod,
Levetközve rangot, le a méltóságot.
Ilyen invitálás embert még nem ére,
Esküszöm őseim feltört tenyerére,
Kik egykor a Tiszán tutajon, lóháton
Vonultak ide le édes jó barátom!
Ősim egyikének elállt szeme s szája,
Mikor tutajával a Mangolnál jára;
Gondolom kinézte már akkor a helyet,
Melyen unokája egykor megpihenhet.
E szent helyre híván te engem, barátom,
Gondolhattad rögtön: megyek vizen, gáton;
S nappali sóhajom, s éjszakai álom
Máshová nem vonzott tényleg e világon.
Hogy történt hát mégis, hogy eserben hagy-

talak,

Mint hü szeretőjét sok nyomorult alak?
Elmondom figyelj rám, s ne itélj előre:
Minden ily ítélet esztelen és döre.

* * *

Álmod vala. Nyugod, testüditő álom,
Milyen lanya éjben száll reánk egy nyáron.
Álmodban vizsgáltam a csillagos eget,
Melyen az esti pír félig még derengett.
Nem mozdult a levél a hallgatóságon,
Minden oly csendes volt, minden a világon.
Én szép Mangoltakban álltam a víz partján,
A dus vidék felett hadiszemlét tartván.
Dús, zöld facsoporton akadott meg a szemem.
Megtetszett rettentőn, alig lettem helyem,
Paradicsom uozzá, úgy tűnik fel semmi —
Itt fog fáradt testem üdülni, pihenni;
Gondolám s fordultam, hogy az utra lépjek,
Hisz a zöld pázsitot le aposni vétek,
Midőn halk püsszegés üt meg fületem,
S rá egy kis emberke zárta el léptemet.
Vékony, csengő hangja mint szunyog döngése,
Rismertem rögtön: ő e táj tündére.
Meglépetésembe végig nézve rajta,
Ő tisztességtudón fejet, lábat hajta;
Aztán megsimítva araszos szakálát,
Szóra csuesoritá foghijas száját:
„Ne vedd azt én tölem én jó Uram zokon,
Hogy e nyájas estén el...
Nem hajtott tehozzád embert gyöngeseg,

Tanum reá a föld s a szép csillagos eg;
Beleavatkozni dolgodba, tervedbe,
Lebeszélni arról, migez szüdnék kedve,
Hidd el, semmi okom, hidd el, semmi jogom,
S ha mégis szót kérek, teszem ezt nagy okon.“
Kértem, csak beszéljen, s a Mangol tündére
Kedvet kapott, látszott, az eszmecserére;
S kifeszítvén mellét bátram elém álla,
Belső tüztől izgult minden porcikája:
„Jó Uram — folytatá — látom a tervedet,
Földéhségnek adtál a szivedben helyet
Megtetszett Mangolunk s most szüid minden

[vágya,

Fáradt testednek hogy legyen itten ágya.
Nem szölok ellene, de véd a szivedbe,
Mielőtt realépsz e dus félszigetre:
Mondj le elveidről, hagy minden szokásod,
Mert itt fel nem leled többé hasonmásod!
Átok ül e tájon, átok, szörnyü átok,
Melytől en menekvést általán nem látok;
Ki itt földet bérel, ki földet vásárol,
Annak le nem kerül a papucs nyakáról!
Nyakan, hátán, vállán és bubján fejének
Ott leszen a papucs, mint ökrön a bélyeg!“
Igy szölt kis emberem, Mangolnak tündére,
S látszott, hogy fellázadt mindenik csepp vére.
Jó magam hallgattam, leverve a földig,
Mint hallgat a halptt, bármennyire költik.
Am a bösz kis tündér, hogy elvegye kedvem,
Nem sokat törödött a már ütött sebbel,
Ujra nekem támadt s szapora beszéde

megvan e még a kis hulla. Nem történt e valami csoda, amely életet támasztott volna a már oszlásnak induló tetembe, amely összetoldaná az elszakadt fonalat. Nézte minden nap, minden éjszaka.

Végre is feltűnt a tanyabeliek előtt is, mit keres annyit a leány a padlásán. Szombaton utána lestek és akkor találták meg a gyermek holttestét.

Itt ismét vége a regénynek átvette szerepét földi prózai, szigorú igazságszolgáltatás. Az értesített esendőség csakhamar letartóztatta Szepesi Erzsébetet és átadta a szarvasi járás-bíróságnak. Kedden boncolták fel a rövid életű gyermeket és megállapította a vizsgálat, hogy élve született és fulladás folytán állott be halála.

Szepesi Erzsébet most a bíróság fogházában várja az ítéletet, míg talán szeme előtt mindig ott lebeg a kis gyermek holtteste, kinek ő adott életet is kinek ő vette is el életét!

UJDONSÁGOK

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatási miniszter Sulek József helybeli főgimnáziumi tanárt a budapesti ág. hitv. ev. főgimnáziumhoz nevezte ki rendes tanárnak.

— **Eljegyzések.** Szőlősi Márton a „Strasser és König“ cég megbízottja eljegyezte Haasz Annuskát Budapesten. Schwarcz Lajos salgótarjáni szappangyáros eljegyezte Lövy Ilona kisaszonnyt Szarvason.

— **Mozi a közigazgatási bizottságban.** A közigazgatási bizottság hétfőn tartotta júliusohavi ülését, melyen a nyári unalmat egy időre Haviár Dani, Szarvas orsz. képviselőjének az alispáni havi jelentéshez tett felszólalása üzte el, ki felhívta az alispán figyelmét a megyében járó mozokra, a vilamos mozgófénykép színházakra, a melyek — mint legutóbb Szarvason — egy pár „férfi előadást“ rendeznek, hol a legtrágárabb, szemérmetlen képekkel gyönyörködtetik a publikumot. Ezen előadásoknak a közérkölcseket mélyen sértő voltára tekintettel helyesnek vélné, hogy a repörhatóságok a színre kerülő képeket előzetesen átvizsgálják és az olyan botrányosan szemérmetlen képek előadását, a melynek itt Szarvason is voltak, betiltanák. Ambrus Sándor alispán köszönettel vette a felszólítást és ígéretet tett, hogy jövőben a megfelelő intézkedéseket megteszi. További lényeges dolog alig volt a bizottságban. Dr. Zöldy János főorvos a Aekésésabán fellépett tífuszjárványról nyilatkozott, valószínűnek mondva, hogy a folyton meg-megújuló tífuszjárványt a Körös vizében fürdész terjeszti, amely viz általában fertőzött és beszűrődés útján a kutak vizét is megfertőztetheti.

— **Gotterhalte Szarvason.** Most már senki se mondhatja, hogy nem haladunk! Megtörtént Szarvason az első vihar a Gotterhalte miatt! Hát nem egészen oly környezettel, amint az a nagy városokban divat, katonabandával és vadalkozó katonatisztekkel körítve, de mégis csak Gotterhalte botrány volt. Egyik szarvasi jómódu paraszt-

gazda mulatott a hét egy estélyén az Árpád kévaházában. Mikor már minden lehetséges és lehetetlen nótát elhuzatott, kiadta a parancsot: Huzzák a Gotterhaltét! A cigánybanda összenézett, gondolkodott és rövid gondolkodás után rájött, hogy szép dolog a hazafiság, de hát a tizes bankó, a mi a mulató gazda labijának zsebében rejtőzik, talán még szebb! Rá is huzott tehát a magyar füleknem épen kedves melodiára. A másik asztalnál kaláberezett azonban egy helybeli vasúti altsz, ki nem felejtette el, hogy ő magyar állami ember és dacára annak, hogy kesében quart kassza, százas bemon-dásra biztató lap volt, lecsapta a kártyát és rászólt a mulató társaságra, hogy ne gyalázzák a magyart, mert ő azt nem tűri. Rövid de szenvedélyes vita után azután ami Gotterhaltet kedvelő polgártársunk felvette az okosabb szerepét és engedett. Elhallgattatta a cigányt és megjutalmazta az Isten, mert kapott olyan kártyát, hogy még a kétszázat és uhut is megcsinálta.

— **Műkedvelői előadás.** A szarvasi iparos ifjak önképzőköre vasárnap este megismételte az öreg béres előadását. Az új előadás sikere valamivel nagyobb volt az elsőnél, bár a közönség most még kisebb számban jelent meg.

— **Megnyitás az Árpádban.** Az Árpád vendéglő új bérloje, Renglovich János ma este megnyitásként kivilágítással egybekötött estélyt rendez. Az új bérlo, mint látszik, méltó utódja lesz a távozott Garai Tesivéreknél és valószínű, hogy a közönség hasonló támogatásban fog részesíteni.

— **Irnok vagy napidíjas** teendőit elvállalja jó írással, szerény igényű, intelligens nős fiatalember. Délelőtti órákban, gépen is ír, korektori, vagy munkafelügyelői terndők-nél is alkalmazható. Címe a kiadóhivatalban.

Ömlött ajakáról, mint dobba a kéve:
„Átok ül e tájon, átok, szörnyű átok!
Kik itt földet bírtok, mind megmondhatjátok.
Avagy nézz, jó Uram, nézz csak nappal körül
Nem hiszem, hogy szived csak cseppet is
[örül.]

Nézd ama kis embert törékeny testével,
Homloka megszántva az élet ekével;
Nézd, mint turja, furja a földet kezével
És mekkorákat nyel kiszáradt nyelvével.
Jönne ide — véled, hahogy élte párja
Papucsos a hákban mindennap nem várja?
Menne kaszinóba, mulatságba, tancba —
Igy itten kínlódik, míg csak bírja lába...
— Avagy tán tenéked ama hős imponál,
Ki kéjlaka előtt kutyájával ott áll?...
Hangzik bár bösz szava a hős Mangolon át,
De én nem ajánlom, hogy keresd az okát.
Miért hangoztatja itten dörgő szavát,
Mért hangzik ajkáról: jobbra át balra át,
Mért harsog parancsa, maga azt nem érzi,
Átokkal „az átkot“ csak folyton tetézi!
Papucs van a szakán itt, otthon, mindenütt;
Óriási papucs, új, cseppet el nem nyúlt,
E papucs őt magát s hangját dirigálja:
Mondd most Magad, Uram: járja ez? szólj:
[járja?]

Rettentően működik az a szörnyű átok,
Ne csodáld, ha rád most rémülve kiáltok:
Fuss, menekülj innen, fussál a Macóba,

Ha már venni akarsz, ott ereszkedj szóba!...“
— Lesujtva áltam ott, álltam jó darabig,
Latolva magamban: hát hogyha hazudik?
De rettenve láttam, igazat beszéle,
Nem ok nélkül lázadt fel szívének vére.
Ám mint vízbefulót, látva szalmaszálat,
Utánna kap s ettől új reménye támad —
Ugy kaptam egyszerre én is egy új dolgon,
Mely eszembe ötlött a parti porondon.
Kihuzva megkínzott s belapult mellemet,
Büszkén áltam újra a kis tündér mellett:
„Egyet elfelejtél említeni baráton,
Ki szintén bírtokos itt a Mangolon;
Elfelejtél szólni a mi Jó-zsefünkről,
Rajta, mond ki bátran, mit tartasz hát erről?
Mered-e mondani, hogy ő, ki zsarnoka
Főlezer embernek — minő nem volt soha —
Papucs alatt szenved, hogy reá az átok
Ép úgy rá nehezült, miként fentebb láttuk?“
„Hogy jött, hogyan nem jött, magam sem
[emlékszem]

A kis tündér arca sáppadt lett egészen.
Ma is előttem van teste reszketése,
Mint ha benne járna száz gyilkosnak kése.
Végre zokogása megtöri a csendet,
És amily mértékben fájdalommal fölenged,
Szaggatott szavakban értésemre adja:
„Rajta??... dupla átok!... hagyja
[Uram!... hagyja!“
Ezt mondván a tündér, meglepő hirtelen

Az egykor bösz Körös nádas partján terem,
Beleveti magát a viznek árjába,
S eltűnik előlem, mint napon a pára.

Ez volt az én álom; ez édes barátom...
Vagy tán nem is álom, hisz még ma is
[látom]

Nézem, mint rohantok az átkozott zugba,
S turjátok a földet térdre é orra bukva;
Véres verejtétek az anyaföld isza,
Egyre sóhajtoztok a multakba vissza,
Midőn ide-oda jártatok szabadon,
S láthatott titeket pusztá, hegység, vadon...
Nem, nem kívánok én ily utyn kenyeret,
Azért élj boldogul: Isten, Isten veled!

U—r.

— **Automobil Szarvasról Gyulára.** Régi terv már, hogy Szarvast automobil járatokkal kössék össze a megye távolabb eső helyeivel, melyeket — különösen a vasuti összeköttetés kedvezőtlen volta miatt — így csak nagy fáradtsággal lehet felkeresni. A Westinghouse gyár képviselősege most értesítette a közigazgatási bizottságot hogy a gyár hajlandó ily járatokat berendezni, ha kellő tájékoztatást megadják. A bizottság meg is adta az utak minőségével a felvilágosítást és az utiránynak Gyuláról Békéscsabán, Mezőberényen, Köröstarcsán, Körösladányon át Szarvasig ajánlotta a vonalat.

— **Ó-budai különlegesség!** Ezen név alatt egy új minőségű vászon kerül forgalomba, mely az ó-budai fehérítő és esinozó gyárban lesz előállítva, s a mely hírt adva van úgy jó minőségénél, valamint olcsó áránál fogva a külföldről gyakran magyar név alatt becsesített hasonló árukat teljesen kiszorítani. Ezen újdonság kizárólagosan **Fisbein és Krausz** cég rőfös és divatáru kereskedésében kapható.

— **Zenekedvelők! Tanítók!** Ki vesz egy csinos és jókarban lévő szalon házi orgonát? Amerikai légszivó szerkezet. 9 változat, 5 oktáva; magassága 2 méter, hossza 112 cm., szélessége 64 cm., „Liszt Ferenc“ meliképe a tetődíszén. Levelet „zenész“ címre a kiadóhivatalban kérek.

— **Szabad Lyceum.** A szarvasi iparosok, ipari munkások és földművesek Szabad Lyceumának a vezetősége f. hó. 15-én a tanítóképző tanári termében Papszász Gyula elnöklété alatt gyűlést tartott. A gyűlésen részt vettek: Weinberger Fanni alelnök, Kresmárik Endre titkár és Pataki János jegyző. Az értekezlet megállapította a Szabad Lyceum jövő ciklusának a műsorát. A jövő ciklusban szerepelnek: Dr. Takács Izsó és Dr. Faragó Mór orvosok. Weinberger Fanni, Kresmárik Endre, Papszász Gyula, Pataki János, Dr. Borsodi József, Hraskó Kálmán Scholtz Gyula lelkész, Moeskónyi József, Liska János, Bodnár József, Dr. Dancs Szilárd ügyvéd, Kürtössi József és Huba János. A tanyai iskolákban rendezendő Szabad Lyceumi előadásokat Molnár János, Ridegh János és Pataki János tanítók vezetik a tanyai tanítókkal egyetértőleg. A Szabad Lyceum megfogja ünnepelni az október 6-iki gyásznapot. A gyászünnepély a színházban lesz megtartva, szabad beléptidj mellett. Ez a mi Szabad Lyceumi vezetőségünk jövő évi programja. Nemes a cél, melyet a lyceum ügybuzgó vezetősége szolgál, de e nemes cél csak úgy lesz elérhető; ha községünk művelő társadalma a Szabad Lyceumot e nemes munkájában támogatni

fogja. Támogatni fogja különösen anyapilag. Ép ezért felhívjuk közönségünket, hogy a Szabad Lyceum ezéljaira áldozzék. Bármily csekély adományt szívesen fogad a vezetőség nevében Ridegh János tanító, lyceumi pénztáros.

— **Ha egy asszony Schicht „szarvas“ jegyü szappanával mos, s mellette egy más asszony közönséges, kemény és nehezen oldódó szappannal, a mosással az lesz előbb kész, aki Schicht „szarvas“ jegyü szappanát használja.** Egy év múlva a másik asszony lesz előbb kész, de fehérneműjével, mert a könnyen oldódó „szarvasszappan“ kíméli a fehérneműt és a színeket nem támadja meg.

A szarvasi főgimnázium és tanítóképző értesítője.

A szarvasi két középiskola értesítője is megjelent már. A főgimnáziumi értesítő Moeskónyi József igazgató szerkesztésében. A múlt szolgálattal kezdődik az értesítő. Liska János főgimn. tanár tollából jelent meg az értesítő élén Benka Gyulának, a főgimnáziumnak ez év folyamán nyugalomban vonult igazgatójának élete és jellemrajza. A szerző igen helyesen jegyzi meg, hogy élő emberekről tárgyilagos igazsággal írni nehéz feladat, de ő megküzdött e nehéz feladattal és Benka Gyulának a főgimnázium életében soha el nem muló emlékü tanári és igazgatói munkásságát igazán értékes módon jellemzi kitérvén Benkának a gimnáziumon kívül is kifejtett jelentős munkásságára.

A főgimnáziumnak ez éven 15 rendes, 1 bejáró és 1 állásánára volt. A rendes tanárok mellett az önként jelentkezőket a mellék tárgyakra is, valamint köztük oszlott meg a gyűjtemények feletti felügyelet.

A főgimnáziumnak az év elején volt 399 rendes és 10 magántanulója. Ezen szám az év végén 3 magántanulóval szaporodott. A vallást tekintve 221 ág. h. ev., 42 ref., 90 rom. kath., 2 gör. kath., 14 gör. kel., 1 unitárius és 42 izraelita. Illetőségre: 209 helyi, 56 békésmegyei és 147 idegen. Anyanyelvét minden tanuló magyarnak jelentette. A tanulók közül az év vé-

gén 17 jeles volt, míg többől elégtelen 20 került.

Az év eseményei között a lefontosabb Benka Gyula nyugalomba vonulása, ki az iskolának 45 éven át tanára és 24 éven igazgatója volt. Utódja, mint tudjuk, Moeskónyi József lett, ki már 25 éve tanára a szarvasi főgimnáziumnak. Az így megüresedett tanári széket évközben nem töltötték be, hanem a tanárikar tagjai vállalták el a helyettesítést. Junius 18-án választották meg német-latin tanszékre négy okleveles és három alap, illetve szakvizsga tanár pályázó közül Láng János rozsnyói helyettes tanart végleges rendes tanárnak.

A tanítótütleből az év folyamán Sipos Lipót halt el, míg a tanulók közül Oláh Sándor IV. osztályu növendék esett áldozatul a halálnak.

Az iskolalátogatók között megemlíti az értesítő Géressy Kálmán tanterületi főigazgató, Szaffka Manó miniszteri tornafelügyelő és dr. Pruzsinszky János tanár látogatását, kik a főgimnáziumi tanítást megvizsgálván teljes megaláztatásuknak adtak kifejezést.

Az érettségi vizsgálatokra 37 jelentkezett, kik közül 3 jeles, 8 jó, 18 elégséges eredménnyel állotta meg helyét: 6 javítóvizsgálatra, 2 ismétlésre lett utasítva.

Ismerteti végül az értesítőben Plenczner Lajos tanár a főgimnázium 20 tanulójának tanulmányi kirándulását és a jövő tanévre szóló tájékoztatóval záródik az értesítő.

A szarvasi tanítóképző értesítője Papszász Gyula igazgató szerkesztésében szintén Benka Gyula érdemeinek felsorolásával viszi kezdetét, akinek 40 éven át tartó szakadatlan agitációja, szünetlen munkája eredményezte azt, hogy a bányai ág. ev. egyházkerület kezelésébe vette a tanítóképzőt s ezzel annak fennmaradását biztosította.

A most mult tanév az első, amikor a tanítóképző a főgimnáziumtól teljesen függetlenül jelenik meg. Tanári személyzete 4 rendes, 1 helyettes tanárból áll. Tanulóinak száma 51 volt, köztük 42 ág. ev., 8 ev. ref. és 1 r. kath. vallásu. Anyanyelvét 47 magyarnak, 3 tótnak és 1 németnek mondotta 14 szarvasi, 18 békésmegyei és 19 idegen illetőségű. A tanulók eredménye

Stollwerck-féle csokoládé, cacao és bonbonok.

Ementháli. Gőze és Szepesi sajtok.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy helyben az Árpád szálloda épületében a volt (Schlesinger-féle üzlet) **fűszer és csemege kereskedésem** megnyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, igyekezni fogok nagyrabecsült vevőim igényeit mindenkor és mindenben kielégíteni.

Kit. J. tisztelettel

IFJ. KOVÁCSIK KÁROLY.

Ásvány. Gyógy. és keserűvizek.

Legfinomabb cukorkák.

I kitűnöt mutat, ismétlésre egy sem lett utasítva, de javító vizsgálatot 4 tanulónak kell tennie.

Az év eseménye a tanítóképző teljes önállósága 1907. december 23-án történt a főgimnázium kezeléséből való végleges átvétel.

A tanítóképző vizsgálatra 18 jelelt boesátatott, akik valamennyien elnyerték az oklevelet. Kántori bizonyítványt 13 kapott.

A gyakorló iskola 4 osztályában összesen 29 tanuló volt, valamennyien szarvasiak.

Nyilt-tér.

Van szerencém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az „Árpád” szállodát átvettem és azt f. hó 19-én, azaz vasárnap este fényes kivilágítás mellett, két zenekar közreműködésével megnyitottam. Hivatkozva hosszú éveken keresztül szerzett tapasztalataimra, minden tekintetben igyekezni fogok, hogy pontos kiszolgálással, jó magyar konyhával és tiszta italaimmal a mélyen tisztelt közönség teljes bizalmát rövid idő alatt kiérdemeljem.

Szíves pártfogást kérve, vagyok

mély tisztelettel

RENGLOVICH JÁNOS

„Árpád” szállodás.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1908. május 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk. "	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind. "	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszénás	érk. "	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk. "	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk. n.	7 55 "	5 40 "	—
Mezőhegyes	ind. —	"	9 18 —	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszénás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
	érk. "	8 24 "	1 26 "	8 13
Szarvas	ind. "	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk. "	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Piaczi árak.

1908. július hó 10-én

	frt.	kr.
Ó Buza piros	11	80
Uj Buza	10	80
Mercantil uj buza	10	50
Sárgás buza	10	40
Árpa	7	00
Zab	7	40
Köles	5	20
Morzsolts tengeri	7	20
Luczerna mag	78	00
Hizott sertés		43

Hirdetmény.

Szarvas község előjárósága, minthogy a benyújtott ajánlatok a munkafeltételeknek egyáltalán meg nem felelnek, a község tulajdonát képező nyári színház költségvetésileg biztosított festé-i munkálataira újabb zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyaláson részt vehet mindazon hazai iparos és vállalkozó, kiknek üzleik gyakorlására hatóági engedélyük van

Bánatpénzül 40 kor, teendő le a községi letét pénztárba, s az erről szóló letéti nyugta az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatok 1908. évi július hó 21-ik napjának délelőtti 10 órájáig adandók be a községi bírónak, vagy helyettese kezébe, ugyanakkor fognak az ajánlatok is a tanácsülésen felbontatni.

A felbonthatásnál ajánlattevők jelenhetnek.

A munkafeltételek, melyekhez pályázók szigoron alkalmazkodni kötelesek, s a melyektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, a községi főjegyzői irodában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szarvason, 1908. évi július hó 17-ik napján.

Jeszzenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. t. bíró.

Árverési hirdetmény

Szarvas község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező Kossuth Lajos-utcában, I. ker. 21. száma alatt levő régi polgári leányiskola épülete 1908. évi augusztus hó 4. napján délelőtti 9 órakor a község háza nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen örökáron elvevők nem léteben, esetleg el nem fogadható ajánlatok tétele esetén 1908. évi szeptember hó 29-től számítandó 3 évre bérbe fogadatni.

Vételnél a kikiáltási ár 6000 korona, bérbeadás esetén 500 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

A jóváhagyott részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt (d. e. 7 órától d. u. 1 óráig) a főjegyzői irodájában megtekinthetők.

Szarvas, 1908. évi július hó 17-ik napján.

Az előjáróság nevében,
Jeszzenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. t. bíró.

Árverési hirdetmény.

Szarvas község előjárósága közhírré teszi, hogy a község közművelődési alapjának tulajdonát képező volt főszolgabírói hivatal (regále épület) az 1908. évi augusztus hó 4. napján d. e. 9 órakor a község háza nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a folyó évi október hó 1-től számítandó 6 évre bérbe fogadatni.

A kikiáltási ár 800 korona.

A képviselőtestület 157/1908. kgy. sz.

határozatával jóváhagyott árverési feltételek szerint tartozik az árverelő az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzül letenni, a legtöbbet ígérő pedig köteles a bánatpénzt a félévi bérösszeg erejéig azonnal kiegészíteni. Ezen összeg övadékul fog szolgálni, s bérlelő javára takarékpénztári betétként kezelik.

A jóváhagyott részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a főjegyzői irodában megtekinthetők.

Szarvas, 1908. évi július hó 17-ik n.

Jeszzenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. t. bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsem a t. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy raktáron lévő

női és gyermekkalapokat

továbbá kalapformákat mélyen leszállított áron adom el. Kérem annak szives megteintését annál is inkább, mert csak ezen a héten, vagyis 18-tól 25-ig lesz kárusitva.

Kiváló tisztelettel
Schvartz Ilona utóda
Schvartz Zseni.

Hirdetmény.

A n. é. közönség tudomására adom hogy mindennemű **fehérnemű varrást** elvállalok. Esetleg kívánatra házhoz megyek

Képzetségemet Községi Vilma varrodájában nyertem, s remélhetőleg teljes szakképzetséggel, pontosságommal a n. é. közönség pártfogását ki fogom érdemelni. Ezt kérve vagyok kiváló tisztelettel

Róth Rózsi

varrónő.

Lakásom: Krajcsovic György házában 233. házsza.n.

Bakos Jánosné

gépharisnya kötődéjébe egy

ü g y e s

l e á n y
tanulóul felvétetik.

A NAP

a 48-as eszmény és a magyar nemzet törekvések leghivebb, legtüzesebb szószólója.

A magyar ujságírás szenzációi
A magyar közönség legkedveltebb lapjai
Tessék mutatósztot kérni!

Magyarország legkitünőbb 2 lapja.
ANAP UJSÁGVÁLLALAT LAPJAI:

A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre — — — 16 K. — f.
Félévre — — — 8 K. — f.
Negyedévre — — — 4 K. — f.
Egy hónapra — — — 1 K. 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre — — — 6 K. — f.
Félévre — — — 3 K. — f.
Negyedévre — — — 1 K. 50 f.
Egy hónapra — — — K. 50 f.

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A ki a „Fidibuszra“
legalább egy félévre
előfizet, ingyen kapja
az 1908. évre szóló di-
szes „FIDIBUSZ-
NAPTÁRT“-t.

2

üzlethelyiség,

a legszebb helyen, igen alkalmas
fűszer és csemege üzletnek, ugy-
szintén megfelelő lakás a Belicey
uton a főgimnázium mellett azon-
nal kiadó. Értekezni lehet
a kiadóhivatalban

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB KÉPES

LEVELEZŐ-LAPOK

kaphatók

SÁMUEL A.

könyv- és papirkereskedésében

SZARVASON.

Elvállalok mindenféle épület és ablak üvegezést.

Ujítás a világítás terén

Gasolin lámpák. 100 gyertyafény.

Nem kell semmiféle bevezetés, pótolja a villanyvilágítást. A legolcsóbb és a legszebb kivitelben. Megtekinthető nálam.

Legújabb találmány! „Kroúos égők“

minden körégő lámpára alkalmazható, 80—90 gyertya fényvel 16 óránként 1 liter petroleum fogyasztással. Lakások részére a legszebb világítás.

Továbbá ajánlom a n. é. közönség részére dusan felszerelt üveporcellán. tükör, képkeret, hajlitott székek és minden féllámpákból álló raktáramat.

Gross Sándor.

Szarvas, Kossuth-tér.

Megérkeztek a legjobb minőségű befőtes üvegek.

Elvállalok mindennemű képerlevezést a legújabb és legdiszesebb keretekben

Lakadalmokra edényi kölcsönzők

mérésékelt árban.

Na
340
Szó
Szé
leg
ped
elő
lett
ni
„Ba
Sa“
nél

A mosás akár a tánc.
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátszerű előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradtságot és veszélyt
kíméli emélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

Hirdetmény.

„Biharmegyében“
Nagyvárad közelében
340 hold (á 1200 négy-
szögöl) $\frac{2}{3}$ részben
szántóföld $\frac{1}{3}$ részben
legelő földterület akár
pedigrészletekben
előnyös feltételek mel-
lett eladó. Értekezhet-
ni a tulajdonosoknál
„Bajor, Weisz és Tár-
sa“ fatereskedő cég-
nél Nagyváradon.

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy

Sirkőraktáromat

a Beliczey ut **Lúsztig-féle telepre helyeztem át.** Ezen
alkalomból raktáromat a fokozottabb mérvű igényeknek
megfelelően kibővítettem, úgy hogy a raktáron levő nagy
választék minden izlést kielégít. Midőn még a tisztelt
közönséget a legjutányosabb ákról, az első rendű mun-
ka és pontos, megbízható kiszolgálásról biztosítom, ma-
radtam b. pártfogását kérve

kiváló tisztelettel:

Schvarcz Zakariás.

1-3

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68, c

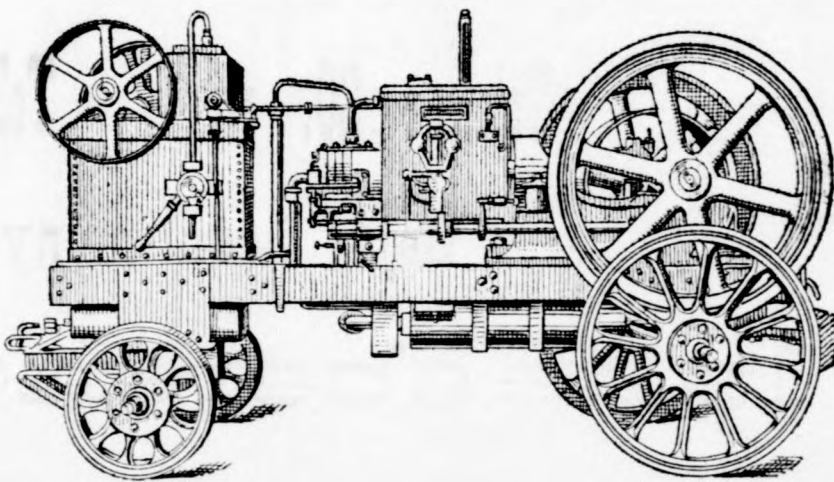
által a legjutányosabb árk mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Eredeti „Otto“ benzin-motorok cséplési célra

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

továbbá Benzin-, Petrolin-, Légszesz és szivógáz-motorok
faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig.

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

Itt a nyár kibujnak a szeplők !!!

Hogy azt elkerülje, hogy arcbőrét bársony sima üdévé varázsolja, használja

a **Pálma crèmet,**

vagy a Dr. Spitzer - és kézkenőcsét.

Kapható

Medveczky Utóda gyógyszer-tárában, Szarvason.

Egy használt de jó-
karban lévő
ZONGORA
jútányos áron eladó.
Megtudható e lap
nyomdájában.

ELŐMAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEZVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek**,
ügyszintén **magánjármű** (ültető-ozdonyok) cs. p. sz.
vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasz-
tott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- és díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz. Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.

Nyomatott Samuel Adolf könyvnyomdájában Szarvason.